

EESTI ADVOKATUUR

MENETLUSÕIGUSE KOMISJON

Välislepingu eelnõu vanglakaristuste täideviimiseks Eestis

Menetlusõiguse komisjon on analüüsinud välislepingu eelnõu vanglakaristuste täideviimiseks Eestis ning on kujundanud järgnevad seisukohad.

1. Puuduv mõjuhindang riigi õigusabi süsteemi ja kaitseõiguse teostamise osas

Rootsi Kuningriigi ja Eesti Vabariigi vahelise Rootsi Kuningriigi vanglakaristuste Eesti Vabariigis täideviimise kokkuleppe seletuskirjas on hinnatud mõju kohtusüsteemile, kuid hinnatud ei ole muudatuste mõju riigi õigusabi süsteemile ja kaitseõiguse teostamisele.

2. Mõju riigi õigusabi korraldusele ja kaitseõiguse teostamisele

Juhime järgnevalt tähelepanu aspektidele, mis Tartu vangla sulgemise ja/või vanglakohtade rendi puhul mõjutavad riigi õigusabi korraldust ja kaitseõiguse teostamist.

Tartu Maakohtu poolt eeluurimise ja kohtumenetluse ajaks vahistatud kinnipeetavad viibivad käesoleval ajal reeglina Tartu vanglas. Lõuna-Eestis tegutsevatel advokaatidel on võimalik mõistliku vaevaga minna Tartu vanglasse, tutvustada kliendile kohtueelse uurimise lõppedes kriminaalasja materjale ning arutada konfidentsiaalselt kaitseõiguse teostamisega seonduvat.

Seletuskirja kohaselt paigutatakse Tartu vanglas paiknevad kinnipeetavad (sh vahistatud) ümber Viru ja Tallinna vanglatesse. Konvoeerimisega tekkiva ajakulu vältimiseks ei pruugita viia seletuskirja järgi Tallinna ega Viru vanglatesse üle kinnipeetavaid, kellega planeeritakse Tartu piirkonnas menetlustoiminguid või kohtuistungeid. Mõjutatava sihtgrupina on välja toodud Tartu linn, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet, Siseministeerium, vanglad, kohtud ja prokuratuur. Teised asutused ümberpaigutamise protsessist väidetavalt mõjutatud ei ole. Samas mõjutavad planeeritavad muudatused väga oluliselt ka advokaatide töökorraldust.

Kui kaitsjad peavad hakkama sõitma iga uurimistoimingu ja advokaadi menetlustoimingu jaoks Viru või Tallinna vanglasse, kaasneb sellega väga kaalukas riigi õigusabi kulude kasv, advokaatide tööaja ebamõistlik kasutamine ja õigusabi kvaliteedi kahanemine, sest kliendiga vajalikus mahus otsesuhtlus muutub raskesti teostatavaks. Seetõttu tuleks jätta Tartu vanglasse ka kinnipeetavad, kellega on kaitsjatel vaja teha kriminaalmenetluse seadustikust tulenevaid kohustuslikke toiminguid.

Kui eelmises lõigus mainitud kinnipeetavaid pole siiski võimalik Tartu vanglasse jätta, peaks kaitsjatele olema tagatud Viru ja Tallinna vanglasse paigutatud klientidega suhtlemiseks ja neile kriminaaltoimiku tutvustamiseks tõrgeteta toimiv veebilahendus, mis tagab advokaadi ja kliendi vahelise suhtluse täieliku konfidentsiaalsuse ning võimaldab advokaadil tutvustada kliendile dokumente ja videomaterjale.

On oluline, et advokaatide ja klientide suhtlemisega ning kaitseõiguse teostamisega seonduv oleks läbi mõeldud enne Tartu vanglas paiknevate kinnipeetavate ümberpaigutamist. Oleme seisukohal, et ümberkorraldustega seotud aruteludesse oleks kohane kaasata ka advokatuuri esindaja. Ootame esitatud seisukohtade ja tõstatatud küsimuste osas ministeeriumi tagasisidet.

Lugupidamisega

allkirjastatud digitaalselt

Martin Raude
Menetlusõiguse komisjoni esimees